

אוצר החכמה

רבי שמעון אומר משל למלך שמהלך ובנו עמו בדרך, ומהלכים בקרוני' עד שהגיע למקו' צר ונהפכה קרון שלו על בנו, ניסמת עינו נקטעה רגלו נשברה ידו. כשהיה מגיע לאותו מקום, מזכיר שלשה פעמים או שנים ואומר כאן גיזוק בני, ניסמת עינו נקטעה רגלו נשברה ידו. אף כך המקום מזכיר שלשה פעמים מי מריבה מי מריבה מי מריבה, לומר כך הרגתי את אהרן כך הרגתי את משה. וכן הוא אומ' (תהלים קמא ו) נשטטו בידי סלע שופטיהם. דוד המלך אמר לפני הקדוש ברוך הוא עבירה שעברתי לפניך לא תכתב אחרי, אמר לו המקום לא שוה לך כלום, שיהו הבריות אומרות בשביל שאהבו מחל לו. משל לאחד שלוח מן המלך אלף כורים חטיה בשנה, היו הכל אומ' איפשר שזה יכול לעמוד באלף כורים אילו,

פירוש ספרי דבי רב

ואולם הך לישנא דקתני הכא גבי דוד לעיל שנויה בלשון אחר אל יכתב סורחני כו', ושם פירשתי שדוד ביקש דאע"ג דבאמת לא היה אלא סרחון בעלמא דמחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה ומעשה רע לא הוה כדלעיל עכ"ז ביקש שלא יכתב בדרך סרחון בעלמא אלא כאילו היתה עבירה גמורה כי היכי דתיהוי ליה כפרה גמורה ויעתר לו ה', אבל הכא א"א לפרש כן ממה שהשיבו הקב"ה, אלא צ"ל דבתחילה כך בקש דוד שלא יכתב כלל כדי להודיע לבני אדם שלא היתה עבירה והיינו דקאמר לעיל עשיר יענה עוות דכיון שידע דבאמת הוא עשיר דאשה נאה זו שלו היתה ולא א"א הילכך העיז לשאול שלא יכתב כלל, ואפשר שזה רמוז בפ' (תהלים נא יא) הסתר פניך מחטאי, והשיבו הקב"ה שזה לא יתכן לפי שהמעשה היה מפורסם בעיני ההמון ואם לא יכתב יהיה חלול ה' שיאמרו משוא פנים יש בדבר, ואז ביקש להיפך דכיון שצריך שיכתב יכתב בדרך עבירה גמורה כדי שיעי"ז יתבייש וימחל לו אפי' פגם המחשבה.

וביאור המשל גלע"ר דה"פ שא' לזה סך עצום מן המלך ע"מ לפרוע לו אלף כורים חטים בשנה והיו הכל אומרים אפשר שזה יכול לעמוד ליתן בכל שנה אלף כורים אלו הא לא אמיד להיות לו כ"כ נכסים אלא ודאי משכנו המלך כלו' המלך קרוב לו שמשכנו אצלו ובשביל שהוא אוהבו כתב לו אפוכי (כן נר')

(להקדישם) [להקדישני] במים וכמו שדייקתי לעיל דלכאורה הול"ל מלהקדישני א"נ שלא להקדישני, אלא ה"ק אע"ג דבקושטא כוונתכם היתה להקדישני מ"מ אני קורא עליכם מריתם פי לפי שנעשה פגם.

והמשל דר"ש דקאמר נסמית עינו נקטעה רגלו נשברה ידו, היינו על משה אהרן ומרים, דמשה היה עין העדה כידוע, ואהרן קרי ליה יד כדאיתא בזוהר בר"פ וילך ת"ח אהרן דרועא ימינא דגופא הוה וע"ד כתיב מוליך לימין משה כו' וילך משה מאי וילך לאן הלך אלא וילך כגופא בלא דרועא ע"ש.

ויש כאן ט"ס וחסר וכצ"ל כאן הרגתי את מרים כאן הרגתי את משה.

ואמנם מ"ש מזכיר שלש פעמים או שנים, צריך ביאור וקושטא הוא דג"פ נכתב, א' בשעת הגזרה (במדבר כ יג) ב' גבי מיתת אהרן (שם שם כד) ג' כזאת הברכה (להלן לב נא) גבי מיתת משה, באופן דשנים בלבד נכתבו בפרטות המיתה לפי שאלו השנים הם שטעו בענין הסלע ומיתתם היתה מחמת זה, אבל מרים לא עשתה כלום אלא דמ"מ נגזר גם עליה מיתה לפי שהיה גלוי לפניו שעתידין ב' האחים לחטוא בענין הסלע והיה לו לגזור עליהם מיתה ולא אורח ארעא שהאחים ימותו והאחות תכנס לארץ שהיה בדבר גנאי גדול לכך נרמז זה במי מריבה הראשון, וה"ט דמיד כשמתה כתיב ולא היה מים כו' ואירע מעשה הכאת הסלע כדי להודיע שלכבודם הוצרך לגזור גם על מרים.